

OBSAH

KRAJSKÝ SNĚM A CO PO NĚM NÁSLEDOVALO	11
ČENICHY NA STOPĚ	84
CESTY SE DĚLÍ	133
JEDNA STOPA	168

KRAJSKÝ SNĚM A CO PO NĚM NÁSLEDOVALO

Eadred neomylně zasáhl šípem cíl. Klášterní střelec byl nejlepší lučištník, jakého jsem kdy potkal. Dokázal zamířit hrotem šípu i na kořist v letu a v podstatě pokaždé ji trefit.

Husu zasáhl těžký ptačí šíp, zarazila se v letu, svésila křídla a krouživě padala k zemi za šípem, který zčeřil vodní hladinu o okamžik dřív než mrtvý pták. Sotva se dotkla vody, uposlechl Eadredův dlouhonohý pes pánovo tlumené hvízdnutí, vrhl se do vody a vrátil se s kořistí v tlamě.

Uznale jsem se na střelce zakřenil a s rukou v kříži se protáhl. Zhluboka jsem vdechl čerstvý jarní vzduch a zahleděl se za hejnem bernešek letících na sever spočinout na noc na blatech.

S Eadredem jsem se spřátelil v zimě. Krátce před Vánoci jsem ho zachránil v pivnici před nakládačkou, když si chtěl začít s nesprávnou holkou.

Tehdy jsem tam poklidně vysedával nad korbelem piva. Uplynulý den jsem strávil bezúčelným touláním po městě, které obklopovalo klášter, v němž můj pán Winston trávil dny pečlivým zaplňováním pergamenových listů iluminacemi. Přesně tak, jak si to onehdy na podzim s mnichy dohodl.

Bydleli jsme v jednom z klášterních domků. Byl to dům z prken mimo samotný klášter a obýval jsem ho spolu s Winstonem i jeho ženou Alfieldou, která se kvůli mému pánovi vzdala svého hostince v Oxfordu. Dala se s ním totiž dohromady a doprovází ho všude, kam ho jeho malířský um zavane.

Mohl jsem se jen dohadovat, jak trávila dny. Po ránu, když jsem vylezl ze svého kamrlíku, před nás postavila teplé pivo

a kaši. Sedli jsme si s Winstonem proti sobě ke stlučenému stolu a ona si k němu přisedla, až když se ujistila, že máme misky dostatečně plné.

Většinou jsem dům opouštěl spolu se svým pánem a rozloučil jsem se s ním u klášterní brány. Po zbytek dne jsem byl vydán napospas sám sobě a vracel se domů krátce před tím, než padla tma. Alfilda pro nás měla připravenou večeři. Během dne jistě obcházela trhovce i krámy, protože nám vždycky nachystala bohaté a chutné jídlo.

Stávalo se, že za mnou převor Edmund vypravil posla. Znamenalo to pro mě dočasné přerušení zahálky, takže jsem ho honem vyslechl.

Jednou si mě žádal coby posla k arcibiskupovi z Yorku. Těhle vyjíždky jsem si obzvláště cenil, neboť znamenala, že budu tři týdny cestovat po zemi. Jindy byla jeho přání skromnější: Nedoprovodil bys vzácného hosta k dalšímu příbytku nebo hostinci? Mohl bys spolu s klášterními kopiníky objet naše vesnice a vybrat daně? Úkolu jsem se pokaždé zhostil bez ohledu na jeho velikost. Nikoli z lásky k mnišským kutnám, ale protože jsem tím zabíjel nudu.

Nicméně jednoho večera po dni, který nenabídl větší výzvu než pamatovat na včasný návrat do dřevěného domku k večeři, jsem ty dva opustil hned, jak jsem zhltl chleba nacucaný omastkem. Vypravil jsem se do pivnice. Doufal jsem, že tam narazím na zrzavou holku, která se mnou už předtím ochotně strávila noc.

Neobjevila se a ostatní holky, co se tam spolu chechtaly a při vyzývavém řehotu cenily zuby, mě nepřitahovaly. Seděl jsem tedy v klidu na svém místě u zdi – vždycky chci mít volný výhled na celou místnost, ať už jsem kdekoli – a vychutnával pivo hořké po voskovníku. Vtom se otevřely dveře.

Vešla dívka o něco přitažlivější než tamní coury. Už držení těla a její chůze dokládaly, že tohle lehká holka není. Přesto

jsem se rozhodl zůstat sedět, poněvadž jsem neztrácel naději, že se objeví moje zrzka.

Štíhlý muž v haleně se však zachoval jinak. Poznal jsem v něm střelce z kláštera, protože jsme na sebe párkrát narazili v kapitule, kam si nás převor zavolal.

Eadred, jak se jmenoval, se bez rozpaků usadil vedle dívky a pustil si pusu na špacír. I když očividně odmítla nabídku, aby si s ním zavdala, naslouchala mu. Jenže já si všiml, že čas od času očima zabloudila ke dveřím.

Zrovna jsem dopil korbel, když se dveře znovu rozlétly. Stáli v nich tři mladíci. Okamžitě se vrhli ke stolu, u nějž Eadred dívku právě rozesmál nějakou poznámkou.

Byli to pořádní pořízci s mohutnými rameny a širokou hrudí, paže měli jak já stehno. Jejich pevný krok zaduněl na hliněné podlaze. Dívka si jich všimla jako první. Usmála se na toho vpředu. Mladíkovi s vlasy jako len spletenými na šiji do saských copů významně podala ruku. Pozdravila muže svého rodu, nikoli milence.

Eadred se opřel a oči zapíchl někam do prázdna přímo před sebou. Byl příliš chytrý na to, aby pohledem provokoval tři neznámé chlapy. Přesto jeden z těch dvou pokročil kupředu a výhružně se naklonil nad stůl. Co střelci řekl, slyšeli jen ti, co seděli nejbliž, ale Eadredův vztek zrudlý obličej a ústa stažená do úzké čárky mi obsah prozradily.

Sledoval jsem lučištníka, jak přehnaně pomalu vstává, takže všem bylo zřejmé, že je stejně jako ostatní v pivnici neozbrojený. V klidu zamířil ke dveřím.

Jistě vyklidil prostor nejen proto, že by proti třem ve rvačce mnoho nezmohl, ale v klidu se stáhl také z toho důvodu, že jako klášterní střelec podléhal opatovi – a ten nikomu ze svých lidí nedovoľoval, aby se pouštěli do bitek.

Možná by všechno dobře dopadlo, kdyby se Eadred po několika krocích neotočil a nekývl dívce na rozloučenou. Byl to

nevinný pozdrav, nicméně přes svou neškodnost ty tři bídáky vyprovokoval. Bez okolků k němu přiskočili a vrhli se na něj.

Potvrdilo se mi, že jeho ústup neřídil strach z potyčky. Nejen, že se jim vysmekl, ale bez váhání se taky rozmáchl k ráně.

Ti tři na něj okamžitě zaútočili. První se mu napřáhl po čelisti, jenže Eadred uhnul a sám útočnickovi vrazil pravačkou přímo do hrudníku. Ten zavrával, ale udržel se na nohou. Sas, co mluvil s Eadredem, zadrmolil kletbu, vrhl se vpřed a zasáhl ho do žaludku.

Krátce jsem zauvažoval, jestli se mě rvačka týká, i když jsem samozřejmě věděl, že nedokážu tiše přihlížet a nechat je, aby střelce zmlátili jen proto, že si povídal s pěknou dívkou. Natáhl jsem se přes stůl, popadl nejbližší korbek piva, vychrstl jeho obsah všem třem útočnickům přímo do tváří a korbelem praštil toho nejbližšího do šíje. S dutým heknutím se skácel k zemi.

Zbylí dva se zmateně rozhlédli. To prohloupili, protože jsme se se střelcem mohli vrhnout každý na jednoho. Načež, aniž bychom mezi sebou prohodili slovo, jsme vyšli ze dveří a beze spěchu odkráčeli uličkou.

Tak tedy vzniklo přátelství, které se upevnilo, když jsem druhého dne vystoupil v kapitule a dosvědčil, že ti tři bojovní kohoutci si na přepadení stěžovali bezpředmětně. Že naopak oni zaútočili. A že Eadred se ve všech ohledech zachoval tak, jak se od laika v klášteře očekává.

Díky střelci už se dny tak netáhly. Často jsem s ním jezdil na lov, sice jsem se nikdy nenaučil střílet z luku stejně neomylně jako on, na druhou stranu jsem uměl lépe nabodnout hnané divočáky na kopí. Měl jsem zkušenosti z boje, takže jsem věděl, jak správně rozložit váhu, aby mi síla šla do zbraně, nebrzdila tíhu útočícího zvířete a neroztříštila mi rukojeť.

Mniši žili podle pravidel svatého Benedikta a tím pádem tou dobou nejedli maso. K hostům však byli štedří a rádi jim na stůl předkládali vedle hovězího a šunky pečení jak z jelena, tak

z divočáka. Střelec zřídka kdy vysedával nečinně doma a já ho ve dnech, kdy pro mě převor nebo opat neměli nic jiného na práci, doprovázel.

Toho jarního rána lehce mžilo. Vyjeli jsme na sever do slatinišť, která se táhnou od Thetfordu na východě až několik mil na západ od kláštera. Na severu hraničí se zálivem, který do země proniká ze Severního moře a mizí jižně napříč Východní Anglií k Essexu.

Není snadné pohybovat se na blatech, pokud se tu člověk nenarodil, ale vzhledem k tomu, že Eadredova kolébka stála právě zde, v sídle obehnaném valem, který podle jeho slov postavili Římané, jsem byl v dobrých rukou. Znal každou stezku, každou zborcenou hráz i prastaré dlážděné cesty a bezpečně mě provedl mezi zbytky slatinišť, která tu vznikala během řady let, kdy zemi plenili nejprve Anglové a po nich Severané. Projížděl jsem za ním deštěm a mlhou, kterou postupně protrhalo jarní slunce. Když vystoupalo až k poledni, viselo u každého sedla půl tuctu hus. Dalšího dne měly přijít na opatův stůl, protože končil půst, takže se představený rozhodl potěšit své dásně husí pečínkou.

Utábořili jsme se na kopečku, sotva větším než trs trávy, spolykali několik soust chleba a pochutnali si na pivu z cestovní lahve. Pak jsme dovolili koním, aby nás pomalým krokem donesli ke klášteru a – co se mě týká – k Winstonovi, který tam už několik týdnů nečinně vysedával, protože dokončil velkou knihu o Saxwulfovi, na niž si ho klášter najal.

Den byl světlý a svěží, nad námi táhla na sever bezpočetná hejna ptáků a slunce nám vyhřívalo haleny. V duchu jsem doufal, že můj pán brzy pocítí potřebu hnout se z Peterborough, neboť jaro přímo vyzývalo k další cestě.

Přestože Winston knihu dokončil, nezdálo se, že by se někam chystal. Jistě, mniši mu dobře platili a on, Alfilda ani já jsme zdaleka netrpěli nouzí. Peníze, které za iluminace obdržel, vydrží ještě dlouho, a krom toho ani král Knut nebyl žádná držgrešle. Za drobný úkol, který jsme pro něj vykonali cestou do Peterborough, nás dobře odměnil.

Avšak zatímco já v sobě nosil touhu jet dál, Winstonovi byla ta myšlenka vzdálená. Vypadal, že ho nečinné utloukání dní, které stráví s Alfildou, uspokojuje. Na mé pokusy donutit ho, aby se pohnul z místa, reagoval jen tím, že vrtěl hlavou a brblal, proč by jezdil jinam, když může v klidu zůstat v Peterborough.

Odvedl jsem koně do klášterní stáje a Eadred odevzdal ulovené ptáky v kuchyni. Zrovna jsem se k němu chtěl připojit a vyhledat nejbližší pivnici, když mě zastavil jakýsi novic s tím, že se po mně ptal můj pán.

„Winston Malíř?“ Žasl jsem, že se vůbec pohyboval mimo náš dům.

Novic přikývl. „Před nějakou chvílí byl v kapitule.“

Sešel jsem se s Eadredem a oznámil mu, že na pivo bude muset zajít sám. Nato jsem se vydal ulicemi města k našemu obydlí.

Když jsem vstoupil, seděli oba u stolu. Alfilda se na mě obrátila s úsměvem, Winston si vystačil s tím, že zvedl oči. „Tak seš konečně tady.“

Choval se docela dětinsky. Věděl, že jsem jel na lov, a když jsem vyrážel, nikdo po mně nežádal, ať si s návratem pospíším. Nakonec jsem ale jen přikývl, protože jsem si všiml, že na stole leží dopis.

Sledoval můj pohled. „S tvým zevlováním je konec.“

Pořád ještě jsem mlčel. Dokázal jsem si spočítat, že ho štve, že odsud musíme pryč. Nepochybně si ale taky uvědomoval, že to bylo jen otázkou času, než nás mniši požádají,

abychom opustili dům, na který jsme poté, co dokončil práci, už neměli nárok.

„Musíme na jih.“ Zněl jako mrzuté dítě.

Povzbudivě jsem se na něj podíval. „Na jih, takže směrem na Východní Anglii? Tam jsem ještě nebyl. To je od krále?“

Přikývl a podal mi dopis, na nějž jsem ukazoval. Pak si však vzpomněl, že neumím číst, a zase ho odložil. „Ano, od Knuta. Dovezl to sem jeden bojovník, hned jel zase zpátky. Král je v Hamptonu.“

U své milenky Ælfgifu a pravděpodobně u jejich syna. Důležitější však bylo, že Hampton leží den jízdy od Peterborough. Válečník tedy musel vyjet dnes ráno, a než padne noc, bude král vědět, že nám psaní předal.

„A jaký úkol nám dal ve Východní Anglii?“ Posadil jsem se naproti nim.

„No.“ Winston uhladil dopis a očima přešel po pavoučích znacích, které se táhly v řádce. „Král mne žádá, abych se odebral do kostela svatého Edmunda a nabídl tamějším mnichům svůj um.“

Podle zvěstí nakazil svatý Edmund Knutova otce Svena morem a tím pádem ho i zabil, když mu tehdejší král vyhrožoval, že podpálí kostel i celé město, pokud nedostane požadované daně.

Uchechl jsem se. „Takže si král přeje vlísat se k světci, kterej mu zabil otce.“

Winston se ušklíbl. „Tuhle verzi příběhu bych mnichům klidně mohl vnuknout.“

Hádal jsem, že král nás na cestu neposílá ze zbožnosti, a zamyslel jsem se, což nebylo snadné, protože na mě Winston výsměšně civěl. On odpověď přece znal, nepochybně mu král něco vzkázal i ústně. A pak mi to došlo. „Thorkel.“

Malíř uznale přikývl. „Ano, jarl, který byl nejzdatnějším nepřítelem Knuta i jeho otce a teď mu složil přísahu.“